

EU4Climate

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Funded by the
European Union

Öz Milli səviyyədə Müəyyən edilmiş Töhfələrin baxılmasında Moldova və Belarusun təcrübəsi

Azərbaycan MMT-yə giriş toplantısı

iyun 2021-ci il

Elizabet Kampel
beynəlxalq məsləhətçi

TƏSVİR

- MMT-nin hədəfi və proses ...
 - Belarusda
 - Moldovada
- Təvsiyələr
 - İlk iştirakçıların işə cəlb olunması
 - Ardıcılığın təmin edilməsi
 - İrəliləyişin əldə edilməsi üçün plan

Belarusda MMT-nin hədəfləri

- Nəzərdə tutulan milli səviyyədə müəyyən edilmiş töhfələr: 1990-cı il ilə müqayisədə 2030-cu ilə qədər 28% azaldılma kimi birmənalı hədəf, torpaqdan istifadə, torpağın istifadəsində dəyişiklik və meşəçiliyi istisna edərək

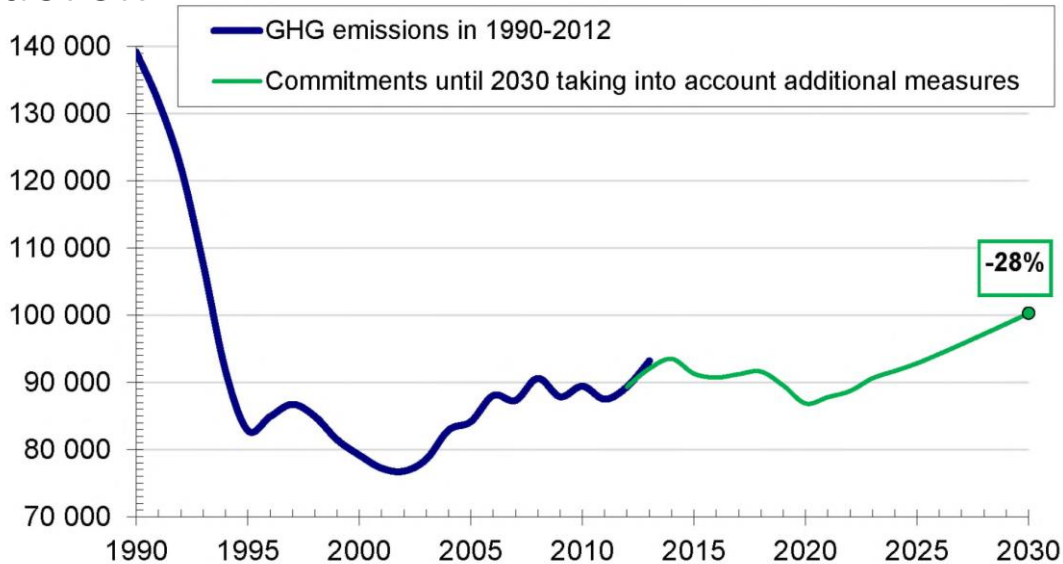
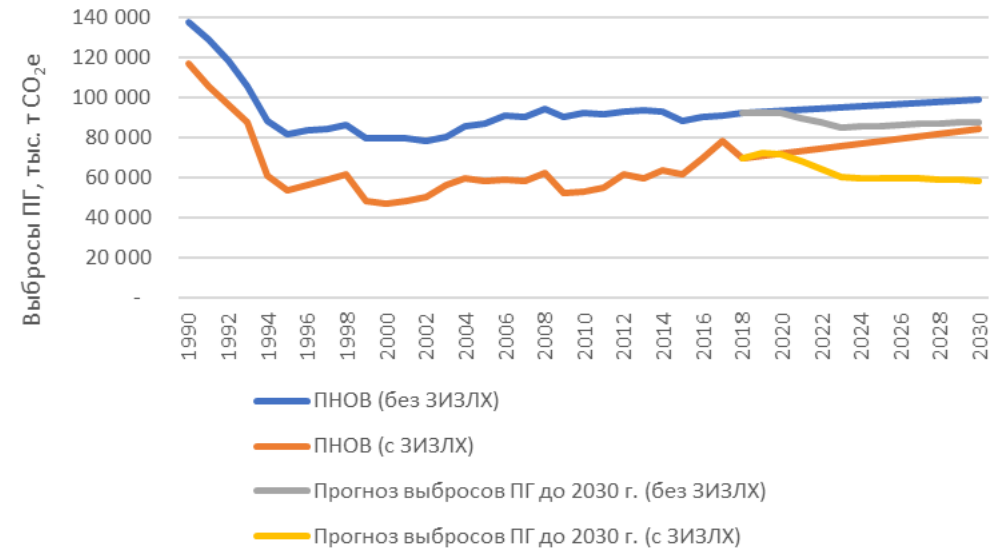

Figure 1 –Greenhouse gas emissions in 1990-2030, Gg CO₂ eq.

- MMT: 1990-cı il ilə müqayisədə 2030-cu ilə qədər xx %-lik qeydi-şərtsiz hədəf
- **hələ təqdim olunmayıb**

Belarusdakı proses

Yanaşma

1. Ümumi və sektoral istixana qazların emissiyası tendensiyalarının təhlili
2. Milli strategiyaların nəzərdən keçirilməsi
3. Sektoral siyasətin və tədbirlərin təhlili
4. Maliyyə axınların qiymətləndirilməsi + tövsiyələr
5. Sektor səviyyəsində orta və nikbin iqtisadi proqnozla ssenarilərin proqnozlaşdırılması
 - Mövcud tədbirlər əsasında (adi qaydada icra olunan iş nəticəsində)
 - Əlavə tədbirlər əsasında
6. Mümkün MMT hədəflərinin qiymətləndirilməsi
7. Uyğunlaşma tədbirlərin və zəif cəhətlərin təhlili
8. Gender bərabərliyin qiymətləndirilməsi
9. İştirakçıların cəlb olunması
 - Sənədlərin baxılması (2020-ci ilin sonu)
 - İştirakçıların toplantısı (fevral 2021-ci il)
 - MMT hədəfi ilə bağlı hökumət qərarı

Nəticə

1. Yekun hesabat, o cümlədən icra üzrə yol xəritəsi (kim? nə? və nə vaxt?)
2. Yeniləşmiş MMT

Moldovada MMT hədəfləri

	Qeyd şərtsiz hədəf	Şərt əsasında hədəf (*)
NMMT	2030-cu ilə qədər 1990-cı ilin səviyyəsindən 64-67% az	2030-cu ilə qədər 1990-cı ilin səviyyəsindən 78% az
Yeniləşmiş MMT	2030-cu ilə qədər 1990-cı ilin səviyyəsindən 70% az	2030-cu ilə qədər 1990-cı ilin səviyyəsindən 88% az

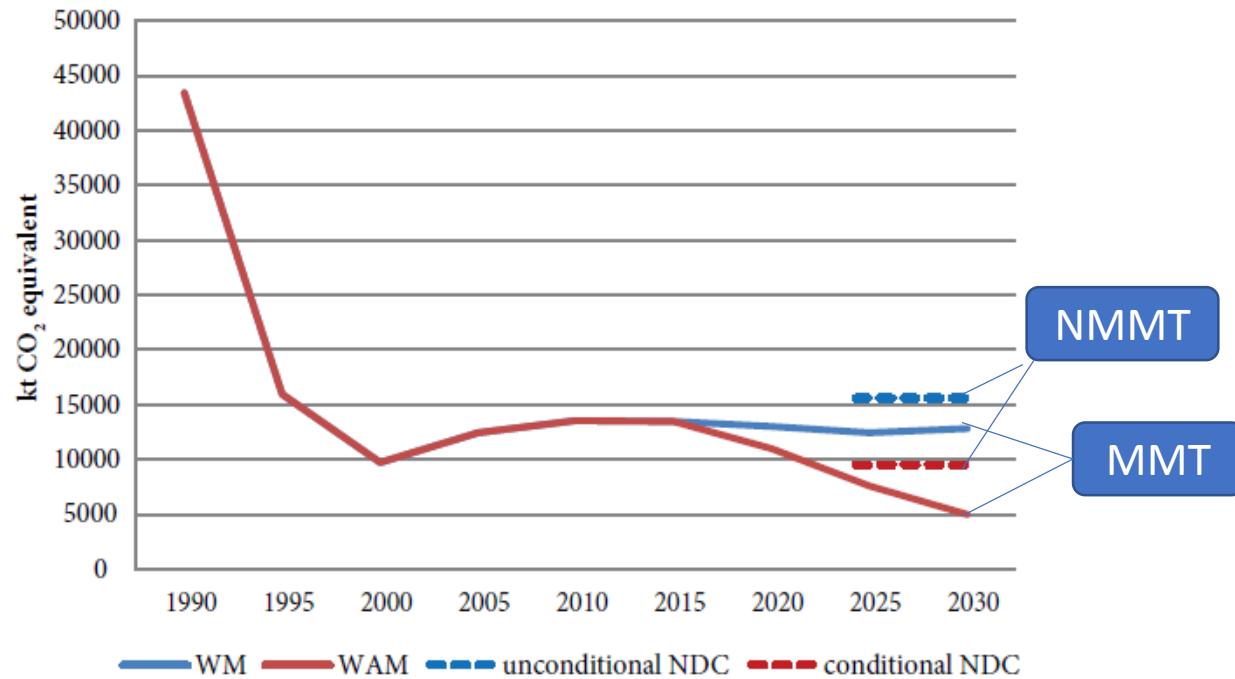

Figure 4-1: Projected net (including LULUCF) total GHG emissions under the considered scenarios.

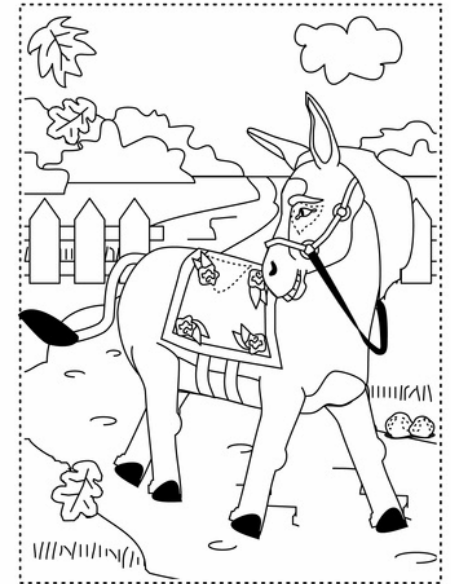
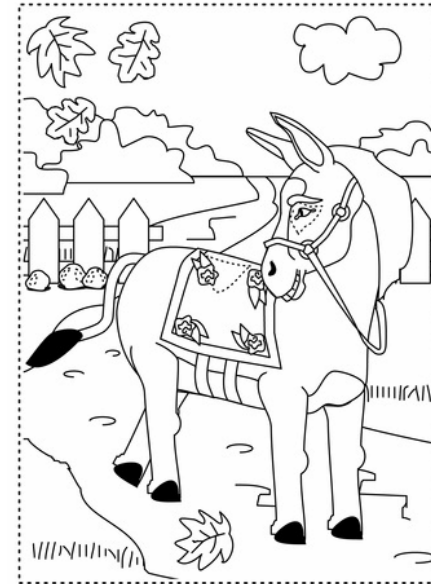
Mənbə: 2-ci iki illik yeniləşmə hesabatı, Moldova

Moldovadakı proses

- Hazırlıq işi: ÖUY sisteminin Əhatəli Şəffaflıq Çərçivəsində təhlili
- Dəqiq istixana qazlarının inventarı və hesabat
- MMT üçün əsas:
 - 2019-ci ildən etibarən ikinci İki illik Yeniləşmə hesabatı, o cümlədən Milli İntensifikasiya Hesabatı;
 - Qabaqlayıcı siyasət və tədbirlər daxil edilir və milli iştirakçılarla artıq müzakirə edilir;
 - Mövcud və əlavə tədbirlərlə birgə proqnozlaşdırma → yenilənmiş MMT hədəfi
- Güclü uyğunlaşma komponenti: Milli Uyğunlaşma Planı 1 , uyğunlaşma prioritetləri, sektora aid uyğunlaşma tədbirləri, sərmayə prioritetləri, geniş məsləhətləşmə prosesi əsasında.
- İştirakçı ilə məsləhətləşmə:
 - İkinci iki illik yeniləşmə hesabatının hazırlanması zamanı
 - İctimai veb saytda şərhlər üçün açıq məkan
 - Milli məsləhətləşmə seminarı zamanı müzakirələr və təsdiqləmə

MMT və aşağıdakılar arasında ardıcılığın təmin edilməsi...

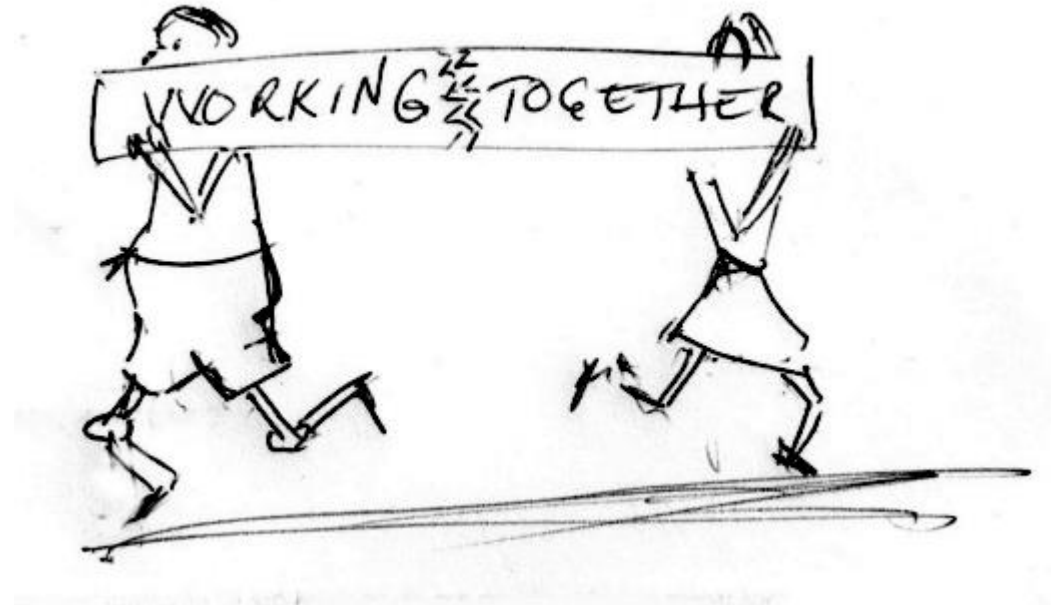
- İstixana qazların inventarlaşdırılması
- Aşağı emissiya və inkişaf strategiyası
- İki illik yeniləşmə hesabatı → İki illik şəffaflıq hesabatı
- Milli strategiyalar: məsələn
 - Azərbaycanın Milli Dayanıqlı Enerji Tədbirlər Planı
 - Milli İnkişaf Prioritetləri
 - Milli Enerji və İqlim Planı, əgər varsa
- Niyə?
 - Səylərin istiqamətləndirilməsi
 - Resurslardan səmərəli istifadə
 - İnamın, uyğunluğun və düzgünlüyün artırılması
 - İcranın asanlaşdırılması

İştirakçıların cəlb edilməsi

- MMT – siyasi öhdəlikdir və o, bütün səviyyələrdə dəstəklənməlidir;
- Rəhbərlik etmək, məsuliyyətli olmaq və davamlılığı təmin etmək;
- Siyasi səviyyələrdə əlaqələndirməni tələb edir;
- Müxtəlif siyasi vasitələrlə (iqtisadi, fiskal, təhsil, tənzimləyici və digər tədbirlərlə) siyasətin və tədbirlərin icrasını asanlaşdırmaq;
- İnkluzivliyi təmin etmək → heç kəsi diqqətdən kənar qoymamaq

İştirakçılar: dövlət orqanları, vətəndaş cəmiyyəti, zəif təbəqələr, təhsil müəssisələri, özəl sektor nümayəndələri; əsas sənaye qurumları, QHT-lər və sairə

İrəliləyişi izləmək üçün plan

- Nə? → Əhatəli Şəffaflıq Çərçivəsi üçün Üsullar, Prosedurlar və Təlimatlar (qərar/CMA.1), İki illik şəffaflıq hesabatı
- Niyə? → Qlobal inventarlaşma (qərar 19/CMA.1)
- Harada? → İki illik şəffaflıq hesabatı + Milli inventarlaşma hesabatı (<31 dekabr 2024-cü il)
- Necə? → MMT hədəfinə uyğun göstəricilər, ümumi istixana qazları (tətbiq olunan qaydada Torpaqdan İstifadə, Torpaqdan İstifadədə dəyişiklik və Meşəçilik qaydalarını daxil və ya istisna etməklə)

- Keyfiyyət və ya kəmiyyətə görə
- İstinad məlumatı
- Əvvəlki və yeni inkişaf

Azərbaycan – MMT-yə giriş toplantısı, iyun 2021-ci il

© fotolia

EU4Climate

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Funded by the
European Union

Əlavə sual üçün lütfən əlaqə saxlayın:

Elizabet Kampel

«EU4Climate» layihəsinin beynəlxalq məsləhətçisi

Elektron poçt: e.kampel@klarfakt.com

Tel: +43-699-19664932

www.klarfakt.com